TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. birželio 9 d. *

Byloje C-361/10

dėl *Conseil d'État* (Belgija) 2010 m. liepos 9 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. liepos 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Intercommunale Intermosane SCRL,

Fédération de l'industrie et du gaz

prieš

État belge

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas D. Šváby, teisėjai R. Silva de Lapuerta (pranešėja) ir G. Arestis,

* Proceso kalba: prancūzų.

generalinė advokatė E. Sharpston,
kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Intercommunale Intermosane SCRL*, atstovaujamos advokato J. Bourtembourg,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Halleux ir T. Materne,

— Austrijos Respublikos, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Europos Komisijos, atstovaujamos M. Patakia ir G. Zavvos,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarką (OL L 204, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 20 t., p. 337), iš dalies pakeistos 1998 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/48/EB (OL L 217, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 21 t., p. 8, toliau – Direktyva 98/34), 1 ir 8 straipsnių išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Intercommunale Intermosane SCRL* ir *Fédération de l'industrie et du gaz*, pelno nesiekiančia asociacija, ir *État belge* dėl teisės aktų, kuriuose numatyti minimalūs saugumo reikalavimai, keliami tam tikriems seniems elektros įrenginiams darbo vietose.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

3 Direktyvos 98/34 1 straipsnyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamos sąvokos turi šią reikšmę:

1) „gaminys“ – bet kuris pramonės gaminys, taip pat žemės ūkio ir žuvininkystės produktas;

<...>

3) „techninė specifikacija“ – dokumente pateikti reikalavimai tokioms gaminio charakteristikoms kaip kokybės lygiai, darbiniai parametrai, sauga ar matmenys, taip pat reikalavimai parduodamo gaminio pavadinimui, terminijai, simboliams, bandymams ir bandymų metodams, pakavimui, žymėjimui ar ženklinimui etiketėmis ir atitikties įvertinimo procedūroms;

<...>

4) „kiti reikalavimai“ – gaminiui keliami kiti nei techninė specifikacija reikalavimai, kuriais siekiama apsaugoti pirmiausia vartotojus ar aplinką ir kurie turi įtakos į rinką patekusio gaminio būvio ciklui, kaip antai jo naudojimo, perdirbimo,

pakartotinio naudojimo ar utilizavimo sąlygos, jeigu jos gali žymiai paveikti gaminio sudėtį, esmines savybes ar jo pardavimą.

<...>

11) „techninis reglamentas" – techninės specifikacijos ir kiti reikalavimai arba paslaugų taisyklės, įskaitant atitinkamas administracines nuostatas, kurių būtina laikytis *de jure* ir *de facto* parduodant, teikiant paslaugą, steigiant paslaugų verslą arba naudojant valstybėje narėje ar didžiojoje jos dalyje, taip pat valstybių narių įstatymai ir kiti teisės aktai, išskyrus nurodytus 10 straipsnyje, draudžiantys gaminį gaminti, įvežti, parduoti ar naudoti, arba draudžiantys teikti paslaugą arba ja naudotis, arba steigti paslaugų teikėjo verslą.

<...>

Ši direktyva netaikoma toms priemonėms, kurias valstybės narės laiko būtinomis pagal Sutartį siekiant apsaugoti žmones, pirmiausia darbuotojus, kai yra naudojami gaminiai, jeigu tokios priemonės neturi poveikio gaminiams."

4 Direktyvos 98/34 8 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta:

„Laikydamosi 10 straipsnio nuostatų, valstybės narės nedelsdamos pateikia Komisijai kiekvieno techninio reglamento projektą, išskyrus tuos atvejus, kai jis tik perima visą

tarptautinio ar Europos standarto tekstą, kuomet užtenka pateikti informaciją apie atitinkamą standartą; jos taip pat pateikia Komisijai pagrindimą, kodėl būtina priimti tokį techninį reglamentą, jei priežastys nėra aiškios iš projekto."

Nacionalinės teisės aktai

5 2008 m. birželio 2 d. Karaliaus dekreto dėl minimalių saugumo reikalavimų, keliamų tam tikriems seniems elektros įrenginiams darbo vietose (*Moniteur belge,* 2008 birželio 19 d., p. 31631, toliau – Karaliaus dekretas) 8–13 straipsniuose numatyta:

„8 straipsnis

Elektros įrenginys turi būti sukonstruotas taip, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo tiesioginio ir netiesioginio sąlyčio keliamos rizikos, nuo viršįtampio poveikio, be kita ko, atsiradusio dėl izoliacijos trūkumų, valdymo ar atmosferos poveikio, nuo nudegimų ir kitos rizikos sveikatai bei nuo su elektra nesusijusios rizikos, kurią sukelia elektros naudojimas.

Jeigu minėtos rizikos neįmanoma išvengti pasinaudojant koncepcijos kūrimo arba kolektyvinės apsaugos priemonėmis, prieiga prie šių įrenginių turi būti suteikta tik darbuotojams, kurių kompetencija priskiriama BA4 arba BA5 kodui, kaip numatyta [bendrojo reglamento dėl elektros įrenginių] 47 straipsnyje.

9 straipsnis

Elektros įrenginys turi būti sukonstruotas taip, kad:

1° būtų išvengta elektros lankų ir pavojingos paviršiaus temperatūros;

2° būtų išvengta perkaitimo, gaisro ir sprogimo.

10 straipsnis

1. Kiekviena elektros grandinė turi būti apsaugota bent vienu apsaugos įtaisu, nutraukiančiu perkrovos srovę, kol neįvyko įkaitimas, dėl ko gali būti pažeista izoliacija, elektros kabeliai, laidininkai ar pakenkta aplinkai.

Kiekviena elektros grandinė turi būti apsaugota apsaugos įtaisu, nutraukiančiu srovę esant trumpam sujungimui, kol neatsirado pavojingų pasekmių.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, leidžiama nenumatyti kai kurių elektros grandinių apsaugos nuo viršįtampio poveikio, su sąlyga, kad laikomasi [bendrojo reglamento dėl elektros įrenginių] 119, 123 ir 126 straipsniuose numatytų sąlygų ir tvarkos.

11 straipsnis

1. Siekiant atlikti darbus, kai nėra elektros įtampos, turi būti užtikrinta galimybė elektros įrenginius ar atskiras elektros grandines užtikrintai ir patikimai atjungti.

2. Veikimo komanda turi būti užtikrinta ir patikima.

3. Sumažėjusi ar išnykusi ir vėl atsiradusi įtampa neturi kelti grėsmės darbuotojų saugumui.

12 straipsnis

Elektros įrenginys turi būti pagamintas iš elektros įrangos, sukonstruotos taip, kad nekeltų grėsmės asmenų saugumui jį tinkamai įrengiant prižiūrint ir naudojant pagal paskirtį.

Kai reikia, įranga turi atitikti dekretų, perkeliančių šioje srityje taikomas Bendrijos direktyvas, nuostatas.“

13 straipsnis

Naudojama elektros įranga turi būti sukonstruota arba papildomai apsaugota taip, kad būtų pritaikyta prie išorės poveikio ir esamų ar protingai numatomų naudojimo sąlygų.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

6 2008 m. rugpjūčio 18 d. ieškovės pagrindinėje byloje pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui ieškinį, kuriame prašė panaikinti Karaliaus dekretą.

7 Grįsdamos ieškinį ieškovės pagrindinėje byloje, be kita ko, nurodo, kad padarytas Direktyvos 98/34 pažeidimas, nes Karaliaus dekrete numatyti techniniai standartai, kurių projektas pagal šios direktyvos 8 straipsnį turėjo būti perduotas Komisijai.

8 Tokiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar tokios nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai [Karaliaus dekreto] 8–13 straipsniai, kuriose nustatyti reikalavimai, susiję su elektros įrenginių konstravimu, elektros įrangos konstravimu ir prie šios įrangos pridėta apsauga, kad būtų užtikrinta darbuotojų apsauga, yra techniniai reglamentai, kaip suprantama

pagal [Direktyvos 98/34] 1 straipsnio 11 punktą, apie kurių projektus turi būti pranešta pagal šios direktyvos 8 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą?

2. Ar tokios nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai [Karaliaus dekreto] 8–13 straipsniai, yra priemonės pagal [Direktyvos 98/34] 1 straipsnio paskutinę pastraipą, kurias valstybės narės laiko būtinomis siekiant užtikrinti asmenų, visų pirma darbuotojų, apsaugą, kai yra naudojami gaminiai, ir tokios priemonės neturi poveikio gaminiams?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

9 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punktą reikia aiškinti taip, kad nacionalinės nuostatos, kaip antai aptariamos pagrindinėje byloje, yra techniniai reglamentai, kaip suprantama pagal minėtą nuostatą, apie kurių projektus reikia pranešti, kaip numatyta šios direktyvos 8 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje.

10 Iš nusistovėjusios teismo praktikos yra žinoma, kad Direktyvoje 98/34 numatyta prevencinė priežiūra siekiant apsaugoti laisvą prekių judėjimą, kuris yra vienas iš Europos Sąjungos pagrindų, ir kad ši priežiūra naudinga tiek, kiek techniniai reglamentai, kuriems taikoma ši direktyva, valstybių narių tarpusavio prekybai prekėmis gali sudaryti kliūčių, kurios gali būti pateisinamos tik tuomet, kai yra būtinos bendrojo intereso

tikslu grindžiamiems imperatyviems reikalavimams patenkinti (žr. 1996 m. balandžio 30 d. Sprendimo *CIA Security International*, C-194/94, Rink. p. I-2201, 40 ir 48 punktus; taip pat 2005 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Lidl Italia*, C-303/04, Rink. p. I-7865, 22 punktą).

11 Šiomis aplinkybėmis primintina, jog pagal teismo praktiką iš Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punkto matyti, kad sąvoka „techninis reglamentas" skirstoma į tris kategorijas, tai yra, pirma, „techninę specifikaciją", kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 1 straipsnio 3 punktą, antra, „kitą reikalavimą", kuris apibrėžiamas šios direktyvos 1 straipsnio 4 punkte, ir, trečia, „draudimą gaminį gaminti, įvežti, pardavinėti ar naudoti", nurodytą tos pačios direktyvos 1 straipsnio 11 punkte (žr. 2005 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Lindberg*, C-267/03, Rink. p. I-3247, 54 punktą ir 2007 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Schwibbert*, C-20/05, Rink. p. I-9447, 34 punktą).

12 Darant prielaidą, kad pagrindinėje byloje aptariami elektros įrenginiai gali būti laikomi „gaminiais", kaip suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 1 punktą, reikia išnagrinėti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės nuostatos priklauso kuriai nors iš šių trijų kategorijų.

13 Šiuo atžvilgiu visų pirma pakanka pabrėžti, kad šios nuostatos nepriklauso trečiajai techninių reglamentų kategorijai, nurodytai Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punkte, nes jose nenumatytas draudimas gaminį gaminti, įvežti, pardavinėti ar naudoti, kaip suprantama pagal šią nuostatą.

14 Antra, reikia patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės nuostatos priklauso pirmajai techninių reglamentų kategorijai, nurodytai Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punkte, t. y. ar jas apima sąvoka „techninė specifikacija".

15 Iš teismo praktikos matyti, kad ši sąvoka, apibrėžta minėto 1 straipsnio 3 punkte, reiškia, kad nacionalinė priemonė būtinai turi daryti nuorodą į patį gaminį ar jo pakuotę ir todėl nustato vieną iš reikalaujamų gaminio požymių (žr. minėto Sprendimo *Schwibbert* 35 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

16 Kalbant apie pagrindinėje byloje nagrinėjamas nacionalines nuostatas, reikia pažymėti, kad šiose nuostatose numatytais tam tikriems elektros įrenginiams konstruoti keliamais reikalavimais siekiama užtikrinti šių įrenginių saugumą, kad būtų apsaugoti juos naudojantys darbuotojai.

17 Tačiau konstatuotina, kad šiuose minimaliuose reikalavimuose įtvirtinti bendri saugumui ir apsaugai keliami reikalavimai ir tikslai nebūtinai daro nuorodą į patį atitinkamą gaminį ar pačią jo pakuotę ir todėl nenustato šio gaminio požymių.

18 Todėl pagrindinėje byloje nagrinėjamose nacionalinėse nuostatose nenumatyta techninių specifikacijų, kaip suprantama pagal Direktyvą 98/34.

19 Trečia, reikia patikrinti, ar šios nuostatos priklauso antrai techninių reglamentų kategorijai, numatytai Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punkte, t. y. ar jas apima „kito reikalavimo“ sąvoka.

20 Pagal teismo praktiką tam, kad minėtose nuostatose numatytus minimalius reikalavimus galima būtų laikyti „kitu reikalavimu“, kaip suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 4 punktą, jie turi sudaryti „sąlygas“, galinčias daryti didelę įtaką atitinkamo gaminio sudėčiai, pobūdžiui ar prekybai juo (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Lindberg* 72 punktą).

21 Tačiau, atsižvelgiant į šių reikalavimų bendrą pobūdį, jie negali sudaryti tokių sąlygų, todėl negali būti laikomi „kitu (-ais) reikalavimu (-ais)", kaip suprantama pagal minėto 1 straipsnio 4 punktą.

22 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, į pirmąjį klausimą atsakytina, kad Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punktą reikia aiškinti taip, kad nacionalinės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, nėra techniniai reglamentai, kaip suprantama pagal šią nuostatą, apie kurių projektus reikia pranešti pagal šios direktyvos 8 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą.

Dėl antrojo klausimo

23 Atsižvelgiant į pirmojo klausimo atsakymą, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

24 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarką, iš dalies pakeistos 1998 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/48/EB, 1 straipsnio 11 punktą reikia aiškinti taip, kad nacionalinės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, nėra techniniai reglamentai, kaip suprantama pagal šią nuostatą, apie kurių projektus reikia pranešti pagal šios direktyvos 8 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą.

Parašai.